

Ovo je pregled DELA TEKSTA rada na temu "Monopol". Rad ima 15 strana. Ovde je prikazano oko 500 reči izdvojenih iz rada.

Napomena: Rad koji dobijate na e-mail ne izgleda ovako, ovo je samo DEO TEKSTA izvučen iz rada, da bi se video stil pisanja. Radovi koje dobijate na e-mail su uređeni (formatirani) po svim standardima. U tekstu ispod su namerno izostavljeni pojedini segmenti.

Ako tekst koji se nalazi ispod nije čitljiv (sadrži kukice, znakove pitanja ili nečitljive karaktere), molimo Vas, prijavite to ovde.

Uputstvo o načinu preuzimanja rada možete pročitati ovde.

*Ovde unesite naziv Vase škole , na primer Elektrotehnička škola Nikola Tesla, Zrenjanin

SEMINARSKI RAD

Predmet : ovde unesite ime predmeta

Tema : MONOPOL

UVOD

ČIST MONOPOL

Monopol je osnovni oblik nepotpune konkurencije. To je tržišna struktura u kojoj celu jednu granu industrije predstavlja samo jedan proizvođač koji proizvodi proizvod za koji ne postoje bliski substituti, i ne postoji mogućnost da se pojavi druga firma koja bi proizvodila isti proizvod. Naziv potiče od grčkih reči mono – jedan i polist – prodavac.

Navedeni rigorozni uslovi egzistencije čistog monopola čine ga veoma retkim u realnom životu. Na primer, lokalni snabdevač prirodnim gasom nije čist monopolista, budući da druge firme mogu ponuditi bliske substitute kao što su npr. ugalj ili lož-ulje. Lokalne telefonske kompanije i poštanska služba su dobri primeri onih grana industrije koje najviše ispunjavaju uslove čistog monopola. U njima ne postoji efektivna konkurencija, a ukoliko i postoji, vrlo je skromna. Ali većina firmi se suočava sa konkurencijom proisteklom iz proizvodnih substituta. Na primer, ukoliko i postoji samo jedna železnička kompanija u gradu, ona ulazi u konkurentsku bitku sa autobuskim prevoznicima, kamionskim prevoznicima i avionskim kompanijama. U praksi je veoma retko naći čist monopol i zbog toga što se pri njegovoj pojavi pojavljuje država sa svojim intervencionističkim merama radi sprečavanja monopolizacije.

NASTANAK MONOPOLA

Postoji pet faktora gde kombinacija bilo kojih od njih omogućava firmi da postane monopol:

1) Ekskluzivna kontrola važnih sirovina – ukoliko neko dobro može biti proizvedeno jedino korišćenjem retkih inputa, kompanija koja ostvari kontrolu nad izvorima tih inputa može sebi obezbediti monopolsku poziciju.

Takvu monopolsku poziciju ostvarila je firma de Beers Diamond Mines zbog ekskluzivne kontrole nad najvećim delom svetske zalihe sirovih dijamantata.

Međutim, ovaj faktor nije garancija za permanentnu monopolsku moć. Rađe posedovanje pravih dijamantata je uglavnom bazirano na činjenici da su dijamanti koji su izvađeni iz rudnika istorijski

nadmoćniji nad sintetičkim, ali sa pretpostavkom da sintetički dijamanti eventualno postanu kompletno neprepoznatljivi u poređenju sa pravim, onda jednostavno više neće postojati baza za preferiranje pravih dijamanta. Kao rezultat, de Beers kontrola nad snabdevanjem dijamantima iz rudnika će prestati da predstavlja monopolsku moć.

2) Ekonomija razmere – prirodni monopol postoji u nekoj grani ukoliko prednost ekonomike obima omogućava jednoj firmi da proizvodi celokupnu proizvodnju u grani po nižim prosečnim troškovima nego da veći broj manjih firmi proizvodi manje količine (često citiran primer prirodnog monopola je obezbeđivanje lokalne telefonske usluge).

3) Patent – obično se odnosi na prave ekskluzivne dobiti od svih razmena uključujući pronalazak na koji se odnosi, koje daje država na određeni vremenski period da bi podstakla inventivnost. Sve dok patentno prave postoji, firma ima zaštićenu poziciju i predstavlja monopol.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com